

La Devesa de Dalt

Sant Salvador de Guardiola

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Urbanització de ca l'Esteve, núm. 67
Emplaçament Ctra. de can Maçana (BP-1101), porp del km. 7 entrada a l'urbanització de ca l'Esteve.
Alçada: 479

Coordenades:

Latitud: 41.6501
Longitud: 1.75608
UTM Est (X): 396418
UTM Nord (Y): 4611676

Classificació

Número de fitxa 08098-358
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Segle XIII-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: Catàleg de masies (núm. 024).
Accés Restringit
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 000204800CG91B0001DT

Fitxes associades:

[La Devesa de Baix](#)

[Els Colomers](#)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dv., 05/02/2016 - 01:00

Descripció

Masia de tamany mitjà, d'origen medieval, que ha conservat exteriorment la tipologia i els volums originaris. Es troba situada al cim d'un turonet, per això és coneguda amb el nom de Devesa de Dalt, mentre que en una fondalada propera hi ha la Devesa de Baix, de construcció més recent. La masia està formada per un cos residencial principal de planta rectangular, amb coberta a dues aigües. Disposa de planta baixa més un pis i golfes. La façana principal és encarada a migdia i té com a element destacat una sèrie d'obertures en dos nivells en forma de galeria. Aquestes obertures, rematades amb arcs, són més altes a la primera planta i més baixes a les golfes. Com la majoria d'obertures de la casa, estan emmarcades amb un característic maó vermellós. L'arranjament d'aquestes obertures fet amb maó podria ser una intervenció de principis de segle XX. Els murs de la casa, però, són els originals i actualment s'han deixat a pedra vista. L'habitatge té adossats uns coberts al costat de ponent i també al nord. Aquestes construccions tenen un aspecte similar a la casa, amb les obertures emmarcades de la mateixa manera amb maó vermell. L'interior de l'habitatge ha conservat més o menys la tipologia constructiva tradicional, incloent-hi les bigues de fusta. Uns metres al nord trobem un altre habitatge més petit, probablement l'antiga masoveria. Es tracta d'una caseta d'estructura basílica, amb planta baixa i, a la crugia central, una segona planta amb funcions de golfes. Igual que a la casa principal, totes les obertures són emmarcades amb el característic maó vermellós. Sembla, però, que en aquest cas es tracta d'una construcció feta ex novo al final del segle XIX o principis del XX, coincidint amb el moment en què es va fer la reforma de les obertures a la casa principal. Aquesta caseta té una tina. No sembla que el conjunt hagi tingut altres reformes substancials fins època recent, quan l'actual propietari va rehabilitar la mas i va remodelar l'espai circumdant, tot construint diverses naus al costat de ponent de la finca i habilitant una àmplia zona enjardinada.

Observacions:

Informació oral facilitada per Jaume Soler Pedrós.

Història

Cal dir que existeix certa confusió entre el mas Colomer i el mas Devesa, ja que habitants amb el cognom Devesa van ocupar els dos. Al segle XIII el senyor del castell de Guardiola cedí el mas Devesa al seu castlà pels serveis prestats. Concretament, el maig de 1282 el castlà Pau de Guardiola estableix el mas Devesa a Berenguer de Jolenques amb la condició que hi faci estada continuada i es consideri "afocat" (és a dir fixat) al mas a canvi d'un cens en diner i en espècies a pagar els dies de Nadal i Sant Joan. Quaranta anys més tard (el 1322) resideix al mas Albert Sa Devesa, el qual fa una declaració força sorprenent, ja que fa acte d'homenatge directament al "Senyor Rei d'Aragó", al qual ha de donar anualment un cens consistent en una lliura de "cera bona, pulcra i rebedora". Es tracta de l'únic cas documentat dins el terme en l'elecció de senyor directe. Els anys 1330 i 1331 hi ha documentats diversos membres de la família del mas Ça Devesa: Bernat, Raymund, Albert Ça Devesa (CAPDEVILA, 2006: 108). Més endavant, al segle XVI, hi ha notícies sobre el mas Colomer però no queda clar si es refereix a l'actual mas Colomer o al mas Devesa.

Concretament, hi ha documentat com a resident al mas Colomer (que sembla que posteriorment es dirà Devesa) Arnau Davesa, procedent del lloc de Batrot, de França. El seu fill és Joan Davesa, i la filla d'aquest és Marianna, que el 1619 es casa amb Francesc Camprobí, de Salelles (CAPDEVILA, 1997: 8). No coneixem més notícies del mas fins entrat el segle XX. Fou a la dècada de 1970 quan la va adquirir l'actual propietari. En aquest moment hi va fer reformes interiors, però exteriorment la casa va mantenir el seu aspecte.

Cal dir que una devesa és una zona que s'utilitzava com a pastura, de vegades formant un clos tancat i prop d'un curs fluvial. Prop de la casa Devesa de Baix, construïda a finals del segle XIX o principis del XX a la

part baixa de la Devesa de Dalt, hi ha una fondalada per on baixa una rasa que desemboca al torrent de Torroella. Aquest espai constitueix una mena de clos tancat natural en un entorn humit on hi ha un pou i abans també una font. Molt probablement, doncs, era una zona tradicional de pasturatge.

Bibliografia

CAPDEVILA PLANS, Jaume (1997). Quaderns de la Guíxola, núm. 5 (gener de 1997), Cercle Cultural la Guíxola, Sant Salvador de Guardiola, p. 8-9.

CAPDEVILA PLANS, Jaume (1997). "Sant Pere de Serra. Mas Joan Morera Brunet". Quaderns de la Guíxola, núm. 6 (setembre 1997), Cercle Cultural la Guíxola, Sant Salvador de Guardiola, p. 3

CAPDEVILA I PLANS, Jaume (2006). Castell de Guardiola. Els orígens de Sant Salvador de Guardiola. Segles X-XIV (premi Excursionisme 2004), Centre Excursionista de la Comarca del Bages, Manresa, p. 57, 67, 78, 79, 80, 81, 108.

Diputació de Barcelona; BERRY SAR, S.L. (2010). Pla especial de catalogació de masies i cases rural en sòl no urbanitzable. Ajuntament de Sant Salvador de Guardiola (núm. 024).

